

Chrystus chce, abyśmy żyli w pokoju

Katecheza dla klas IV-VI szkoły podstawowej związana z obchodami 100-lecia Bitwy Łódzkiej

Cel ogólny:

Wychowanie do pokoju oraz budzenie wdzięczności dla tych, którzy walczyli w czasie I wojny światowej.

Cele szczegółowe:

- uczeń wie, że 100 lat temu na ziemi łódzkiej wydarzyła się bitwa ważna w przebiegu I wojny światowej
- uczeń wie, że Jezus jest źródłem pokoju
- uczeń wie jak należy troszczyć się o pokój

Metody pracy wg F. Szloska: podająca (rozmowa kierowana), problemowa, eksponująca.

Formy pracy: zbiorowa jednolita, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

Wprowadzenie

Katecheta pisze na środku tablicy: POKÓJ. Uczniowie dopisują skojarzenia. Przewidywane pojęcia: zgoda, bezpieczeństwo, spokój, przyjaźń, miłość, zaufanie, pomoc, współpraca.

- Co dzieje się, gdy nie ma pokoju na świecie, w rodzinie, w grupie kolegów?

wojny, kłótnie, niezgoda

Był taki czas w historii Polski, kiedy brakowało pokoju. Jakie znacie wojny?

W rozmowie powinny pojawić się wzmianki o I i II wojnie światowej. Nauczyciel opowiada o Bitwie Łódzkiej (np. na podstawie zał. 1.). Następnie

rozdaje grupom 4-5 osobowym tekst dotyczący Bitwy Łódzkiej (zał. 1). Prosi o wypełnienie krzyżówki (zał. 2).

Odczytujemy hasło z krzyżówki. Żeby się dowiedzieć, kto i kiedy wypowiedział te słowa przeczytajmy fragment Pisma Świętego.

Zmartwychwstały ukazuje się Apostołom (J 20, 19-21)

Wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia, tam gdzie przebywali uczniowie, gdy drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: «Pokój wam!» A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się zatem uczniowie ujrawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: «Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam».

Pytania do tekstu:

- Jak czuli się uczniowie po śmierci Pana Jezusa? Jak się zachowywali?

Przewidywane odpowiedzi uczniów: obawiali się Żydów, schowali się, zamknęli drzwi, byli niepewni, wystraszeni, bali się o swoje życie, o to, że może ich spotkać taki sam los jak Jezusa: pojmanie i śmierć.

- Jak zwraca się do nich Jezus?

Pokój wam! – powtarza dwukrotnie

- Dlaczego pokazuje uczniom ręce i bok?

(chce ich upewnić, że to jest On. Fakt, że przeszedł przez zamknięte drzwi mógł ich zszokować)

- Jakie polecenie daje im zmartwychwstały Pan?

Jak Ojciec mnie posłał, tak i Ja was posyłam.

- Co oznaczają te słowa?

Podsumowanie rozmowy: **Zmartwychwstały Jezus obdarowuje nas pokojem. Dzięki temu wierzący powinni przestać się bać!**

Odważnie wychodzą do innych ludzi, są świadkami Jezusa, są posłani do ludzi, aby głosić Chrystusa, aby nieść pokój.

Skoro tak, to spróbujemy zastanowić się nad naszymi obowiązkami względem kolegów, rodzeństwa, rodziców. Dzielimy klasę na 3 grupy. Zadaniem każdej z grup jest przedstawienie scenki na zadane tematy, tak by ukazać, co powoduje konflikt i co możemy zrobić, aby rozwiązać zaistniałą sytuację.

Tematy scenek: „koleczy biją się”, „rodzeństwo kłóci się i przezywa”, „dziecko nie słucha rodziców”.

W omówieniu scenek zwracamy uwagę na to, jak czuli się poszczególni uczestnicy konfliktu, co zrobili, aby rozwiązać problem. Może się zdarzyć, że uczestnicy nie znajdą satysfakcjonującego wszystkich rozwiązania sytuacji konfliktowej. Wtedy zadaniem nauczyciela jest takie poprowadzenie podsumowania, aby osoby przedstawiające scenki lub obserwatorzy, znaleźli sposób na pokojowe zakończenie.

W podsumowaniu zapisujemy na arkuszu szarego papieru wskazówki dla osób będących w sporze. Dzięki temu tworzymy wspólnie: **receptę dla skłóconych**. Powinno się tam znaleźć: *przedstawienie swoich stanowisk, podanie argumentów, mówienie o swoich uczuciach, mówienie o swoich potrzebach, nie obrażanie osób, z którymi jesteśmy w sporze, szukanie sposobów na nieagresywne rozwiązania, przeproszanie za złe słowa i za złe zachowanie, darowanie urazów, modlitwa za kolegów i koleżanki z klasy, modlitwa za rodzinę, przystąpienie do sakramentu spowiedzi, przyjęcie komunii św. w intencji rodziny, kolegów.*

Taką **receptę dla skłóconych** wieszamy w sali, abyśmy w razie potrzeby mogli przypominać jej treść uczniom. Ważne jest to, aby sformułowania były autorstwa uczniów.

Wykonana praca pozwala nam na wypracowanie metod pokojowego rozwiązywania konfliktów między uczniami, konfliktów domowych. Pozostaje problem, w jaki sposób uczniowie klas IV-VI mogą wpływać na pokój na świecie.

Można pokazać apel dzieci Ukrainy do Putina. Jest na stronie: http://www.tvn24.pl/wideo/z-anteny/apel-ukrainskich-dzieci-do-putina,1236622.html?playlist_id=17115 (dostęp 09.04.2014).

W rozmowie zwracamy też uwagę na wartość modlitwy za naszą Ojczyznę i inne kraje, przyjmowania Komunii św. w intencji pokoju.

Nauka piosenki „Pokój mój daję wam” (zał. 3) dzięki której powtarzamy i utrwalamy słowa zmartwychwstałego Jezusa.

Katecheta informuje uczniów, że Ojciec Święty, co roku wydaje 1 stycznia „Orędzie na Światowy Dzień Pokoju”. Ukazuje w nim różne drogi prowadzące do pokoju, zagrożenia płynące z braku pokoju na świecie oraz apele do ludzi dobrej woli wyrażające troskę o pokój. Następnie

czyta fragment Orędzia Jana Pawła II na Światowy Dzień Pokoju w 1997 r. (zał. 4). Przed przeczytaniem prosimy o szczególną uwagę, ponieważ słowa Papieża traktujemy jako modlitwę na zakończenie.

Istnieje zapewne wiele czynników, które mogą się przyczynić do przywrócenia pokoju poprzez spełnienie wymogów sprawiedliwości i ludzkiej godności. Nie można jednak rozpocząć żadnego procesu pokojowego, jeżeli nie dojrzeje w ludziach postawa szczerego przebaczenia. Bez niego stare rany będą nadal krwawić, podsycając w kolejnych pokoleniach zawziętą nienawiść, która jest źródłem zemsty i wciąż nowych zniszczeń. Udzielenie i przyjęcie przebaczenia to nieodzowny warunek wspólnego dążenia do prawdziwego i trwałego pokoju. (...) Z głębokim przekonaniem pragnę zatem zwrócić się do wszystkich z apelem, aby dążyli do pokoju drogami przebaczenia.(...) Przebaczenie natomiast czerpie natchnienie z logiki miłości, którą Bóg darzy każdego człowieka, każdy lud i naród, całą ludzką rodzinę(...). Jak zaświadcza Pismo Święte, Bóg jest bogaty w miłosierdzie i nie przestaje przebaczać tym, którzy do Niego powracają. (...) Boże przebaczenie staje się w naszych sercach niewyczerpalnym źródłem przebaczenia także w naszych wzajemnych relacjach i pomaga nam przeżywać je w duchu prawdziwego braterstwa. (...) Wszyscy potrzebujemy przebaczenia ze strony naszych braci, wszyscy zatem winniśmy być gotowi przebaczać. Prosić o przebaczenie i przebaczać - oto droga prawdziwie godna człowieka; to czasem jedyna droga wyjścia z sytuacji naznaczonych przez zadawnioną i zaciekłą nienawiść.(...) Przebaczenie w swojej najprawdziwszej i najwznioślejszej postaci jest aktem bezinteresownej miłości.

(Jan Paweł II, Orędzie na Światowy Dzień Pokoju 1997

Lub:

FRANCISZKAŃSKA MODLITWA O POKÓJ.

Panie, uczynź ze mnie narzędzie Twego pokoju.

Spraw, bym tam, gdzie nienawiść, niósł miłość.

Tam, gdzie zniewaga, niósł wybaczenie.

Tam, gdzie niezgoda, niósł jedność.

Tam, gdzie wątpliwość, niósł wiarę.

Tam, gdzie błąd, niósł prawdę.
Tam, gdzie rozpacz, niósł nadzieję.
Tam, gdzie smutek, niósł radość.
Tam, gdzie ciemności, niósł światło.
Nauczycielu, spraw, bym chciał
nie tyle być pocieszanym, ile pocieszać
nie tyle być rozumianym, ile rozumieć
nie tyle być kochanym, ile kochać
bo właśnie dając - otrzymujemy,
wybacząc - zyskujemy odpuszczenie,
umierając - zmartwychwstajemy do życia wiecznego.

Praca domowa: Przy wieczornym pacierzu pomódlmy się o pokój w naszej Ojczyźnie i w krajach sąsiedzkich, aby nigdy nie było wojny, aby nie powtórzyła się sytuacja sprzed 100 lat, kiedy Łódź stała się wielkim szpitalem wojskowym.

Poprośmy naszych bliskich, rodziców, rodzeństwo o wspólną modlitwę.

Zał. 1

Rys historyczny: Na podstawie Wikiedii

http://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_%C5%81odzi%C4%85 (dostęp 3.04.2014 r.)

Na przełomie listopada i grudnia 1914 r. rozegrała się pod Łodzią jedna z większych bitew I wojny światowej na froncie wschodnim. Starły się tu armie niemieckie, rosyjskie i austro-węgierska.

Po zakończeniu bitwy pod Warszawą, siły rosyjskie rozpoczęły przygotowanie do operacji w głąb Niemiec, planując jej rozpoczęcie na 14 listopada 1914 r. Dowództwo niemieckie rozszyfrowało plany operacji przekazywane do wojsk radioszyfrogramami i postanowiło uprzędzić atak.

Niemcy mieli na kierunku głównego uderzenia znaczną przewagę w siłach i środkach walki.

11 listopada Armia niemiecka przeszła do natarcia. Do 22 listopada Niemcom udało się okrążyć Łódź od zachodu, północy i wschodu. Nie mieli jednak sił, aby zamknąć okrążenie. Po walkach Rosjanie musieli opuścić Łódź – byli zbyt wykrwawieni, żeby się w niej utrzymać. W niemieckiej armii walczyło około 23 tysięcy Polaków. Na polu bitwy zginęli Rosjanie, Niemcy, Austriacy, Polacy, Litwini, Czesi, Ukraińcy, Łotysze i Tatarzy.

W czasie walk, Łódź przemieniła się w olbrzymi szpital. Wszystkie większe budynki były zajęte przez rannych, których liczbę (obu stron) obliczano na 35 000.

Zasadnicza bitwa odbyła się w okolicach dzisiejszej Gadki Starej. Bitwa zakończyła się zajęciem Łodzi przez Niemców.

Do dziś można oglądać cmentarz wojenny w Gadce, gdzie zachowało się kilkadziesiąt kamiennych nagrobków i płyty upamiętniające bitwę. Na cmentarnym wzgórzu stoi także pomnik z niemieckim napisem *Tu spoczywa 2000 dzielnych wojowników* - zdjęcie nr 1.

Historycy uznają tę bitwę za największą operację manewrową I wojny. Była bardzo krwawa i nierozstrzygnięta, ale dla Polaków ważna. Pamiętajmy, że w wyniku I wojny światowej Polska odzyskała niepodległość po 123 latach niewoli.

Zał. 2

1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												
7.												
8.												

Po przeczytaniu tekstu uczniowie w grupach rozwiązują krzyżówkę.

1. Łódź stała się nim po bitwie w 1914 r.
2. Miesiąc, w którym rozegrała się Bitwa Łódzka
3. Tam, niedaleko Łodzi, znajduje się cmentarz z I wojny światowej
4. Jaką bitwę historycy uważają za największą operację manewrową I wojny światowej?
5. Państwo, które walczyło w I wojnie światowej
6. Przeciwnieństwo pokoju
7. Siły zbrojne państwa
8. W ich armii było 23 tys. Polaków

Rozwiązanie dla katechety:

1.		S	Z	P	I	T	A	L				
2.	L	I	S	O	P	A	D					
3.		G	A	K	A		S	T	A	R	A	
4.			Ł	Ó	D	Z	K	A				
5.		R	O	S	J	A						
6.				W	O	J	N	A				
7.				A	R	M	I	A				
8.		N	I	E	M	C	Y					

Załącznik 3:

Piosenka: „Pokój zostawiam Wam”

1. Ciągły niepokój na świecie - wojny i wojny bez końca.
Jakże niepewna jest ziemia - jękiem i gniewem drgająca.

Ref: Pokój zostawiam wam - pokój mój daję wam,

Nie tak jak daje dzisiaj świat powiedział do nas Pan.

2. Ciągły niepokój w człowieku - ucieczka w hałas, zabawy
Szukamy wciąż nowych wrażeń - a w głębi ciszy pragniemy.
3. Pokój budować na co dzień - w sobie, w rodzinie, przy pracy
Nasze mozolne wysiłki - Pan swoją łaską wzbogaci.
4. Błogosławiony jest człowiek - pokój niosący do koła,
Słowom Chrystusa wierzący - których nic zmienić nie zdoła.